

Neuroendokriinkasvaja ravi ¹⁷⁷Lu-DOTATATE-ga (Lutathera®)

Patsiendi infomaterjal

Käesoleva infolehe eesmärgiks on anda patsiendile teavet neuroendokriinkasvaja ¹⁷⁷Lu-DOTATATE (Lutathera®)-ravi kohta ja tutvustada raviprotseduuri kulgu.

Üldinfo

Üheks tavapäraseks onkoloogiliste haiguste ravimeetodiks on kiiritusravi, mille puhul kasutatakse väliseid kiirgusallikaid. Kasvajakude on võimalik mõjutada kiirgusega ka seestpoolt, kasutades selleks erinevaid radioaktiivseid isotoope, mis viiakse inimese kehasse kas suu kaudu või süstides.

Manustatud radioaktiivsed isotoobid toimivad kasvajakoele, kus tahes see kehas asub, võimaldades samal ajal ravida nii kasvajat kui ka selle siirdeid. Sellist ravitüüpi nimetatakse radioisotoopraviks.

Radioisotoopravile suunab Teid raviarst, kes registreerib Teid raviprotseduurile.

Raviprotseduur toimub Ida-Tallinna Keskaiglas peahoone (Ravi tn 18, A-korpus) esimesel korrusel asuvas nukleaarmeditsiinikeskuses.

Kuidas ¹⁷⁷Lu-DOTATATE-ravi toimib?

Neuroendokriinkasvajate ja nende siirete pinnal on rohkelt somatostatiini retseptoreid. Selline eripära võimaldab kasutada täpselt sihitud kasvajarakkude-vastast ravi – radioaktiivse isotoobiga luteetsium-177 (¹⁷⁷Lu) märgistatud valk (DOTATATE) kinnitub kasvajakoe somatostatiini retseptoritele. Radioaktiivne ¹⁷⁷Lu mõjub kasvajarakkudele hävitavalt.

Lisaks neuroendokriinkasvaja rakkudele leidub somatostatiini retseptoreid ka tervetes kudedes, näiteks maksas, põrnas, neerudes. Seetõttu võib kiirguse kahjulik toime avalduda ka nendes kudedes, väljendudes enamasti kergete ja ajutiste kõrvaltoimetena (neerufunktsiooni halvenemine, vererakkude arvu langus).

Ravi näidustused ja vastunäidustused

¹⁷⁷Lu-DOTATATE-ravi on näidustatud patsientidele kui neuroendokriinkasvajast või kasvaja siirdeid ei ole võimalik kirurgiliselt täielikult eemaldada ning eelnev kuvamisuuring näitab somatostatiini retseptorite piisavat esinemist kasvajakoes.

Multidistsiplinaarne onkoloogiline konsilium kaalub põhjalikult ravi näidustatust patsiendile.

¹⁷⁷Lu–DOTATATE-ravi on vastunäidustatud raseduse ja rinnaga toitmise ajal, neerupuudulikkuse ja vereloomehäirete puhul. Samuti ei sobi ravi raske maksafunktsiooni häirega ja raske südamehaigusega patsientidele. Juhul kui patsiendi terviseseisund ravi ajal halveneb, võidakse ravi katkestada.

Kõrvaltoimete puudumisel korratakse ravi 8-nädalaste vahedega neli või enam korda.

Ettevalmistus raviks

¹⁷⁷Lu–DOTATATE-ravi eel tuleb teha mitu vereanalüüsi ning uuringut, need määrab Teile raviarst.

Enne ¹⁷⁷Lu-DOTATATE-raviprotseduuri läbiviimist selgitab arst Teile ravi eesmärki, läbiviimist ja oodatavat tulemust ning tutvustab kiirgusohutuse nõudeid ravijärgsel perioodil. Teil palutakse kirjalikult kinnitada oma nõusolek ¹⁷⁷Lu-DOTATATE-raviks.

Raviprotseduuri päeval enne haiglasse tulemist sööge harilik hommikusöök ja jooge rohkelt vett (umbes üks liiter lisaks tavalisele joogile).

Haiglasse saabumise järel juhatatakse Teid raviruumi.

Teile paigaldatakse veenikanüül ning alustatakse ettevalmistavat ravi: Teile antakse iiveldust ärahoidvat ravimit ning umbes 30 minutit enne ravipreparaadi ¹⁷⁷Lu-DOTATATE manustamist alustatakse tilkinfusiooni neerusid kaitsva aminohapete lahusega.

¹⁷⁷Lu–DOTATATE kogunemist kehas mõjutab eelnev ravi somatostatiini analoogidega. Neli nädalat enne isotoopravi protseduuri katkestatakse Teie senine ravi pikatoimelise somatostatiini analoogiga (Sandostatini LAR või Somatuline Autogel) ja vähemalt üks päev enne ravi katkestatakse senine ravi lühitoimelise somatostatiini analoogiga. Ravi somatostatiini analoogidega tohib taasalustada radioisotoopravile järgneval päeval.

¹⁷⁷Lu–DOTATATE-ravi käik

Ravipreparaat ¹⁷⁷Lu-DOTATATE manustatakse Teile veeni kaudu umbes 20 minuti jooksul, mille järel jätkub neerusid kaitsva aminohapete lahuse tilkinfusioon veel 4 tundi.

Raviprotseduuri eel, ajal ja järel jälgitakse regulaarselt Teie südame löögisagedust ning vererõhku. Pärast ravimi manustamist on soovitatav tarbida rohkelt vedelikku (2-3 liitrit päevas) nii neerude kaitsmiseks kui ka kehas seondumata ravipreparaadi kiireks väljutamiseks neerude kaudu.

¹⁷⁷Lu–DOTATATE-ravi vältel viibite Te haiglas vähemalt ühe ööpäeva. Selle aja jooksul tehakse gammakaameraga korduvalt salvestusi Teie kehast, et hinnata ¹⁷⁷Lu–DOTATATE jaotumist Teie organismis.

Pärast ravi

Pärast ravi lõppu võite haiglast lahkuda ning jätkata harjumuspärase eluga. Järgneva 2-3 päeva jooksul on soovitatav tarbida rohkelt vedelikku (2-3 liitrit päevas) nii neerude kaitsmiseks kui ka kehas seondumata ravimi kiireks väljutamiseks neerude kaudu.

Haiglast lahkumisel antakse Teile protseduuri teinud personali poolt kirjalikud kaaskodanikega suhtlemist puudutavad kiirgusohutuse nõuded.

Riigipiiril on tollipunktides (sh lennujaamades, sadamates) kasutusel radioaktiivse kiirguse mõõteseadmed, mis registreerivad ka ^{177}Lu -DOTATATE-ravi saanud inimesest lähtuvat kiirgust. Palun informeerige oma raviarsti, kui Te planeerite 3 kuu jooksul pärast ravi sõita välismaale; sellisel juhul antakse Teile haiglast lahkumisel tõend saadud ravi kohta.

Lisainformatsiooni raviprotseduuri kohta saate küsida nukleaarmeditsiinikeskuse telefonidel 620 7187 või 620 7189 või e-posti teel nukleaar@itk.ee.

ITK966

Kinnitatud AS ITK ravikvaliteedi komisjoni 14.10.2020 otsusega (protokoll nr 10-20)